

Hels Paradijs, paradoxale belofte...

Petra Swaelmans (petraswaelmans@gmail.com)

Wie Frank Roger zegt, zegt veelzijdigheid, werelddrift en stilistisch meesterschap. De Vlaamse auteur, reeds decennialang een baken in het Nederlandstalige fantastische genre, beweegt zich met ogenschijnlijk gemak tussen satire, dystopie, absurditeit en melancholie. Met *Hels Paradijs* voegt hij een nieuwe, indrukwekkend lijvige bundel van uitgeverij Poespa Producties toe aan zijn oeuvre – een bundel van vijftig verhalen waarin zijn vertrouwde thema's in telkens nieuwe gedaanten terugkeren.

De titel is, zoals vaak bij Roger, meer dan een paradox. Het 'paradijs' blijkt nooit zonder schaduwzijde, en het 'helse' heeft dikwijls een verleidelijke schoonheid. Deze bundel lokt de lezer met toegankelijke taal, maar laat bij wie durft door te lezen een literaire nabrander achter. Elk verhaal fungeert als een momentopname uit een grotere gedachtewereld, een Roger-universum dat simultaan absurd, pijnlijk herkenbaar en filosofisch geladen is.

Niet elk verhaal is even scherp geslepen – dat zou bij een bundel van dit formaat onrealistisch zijn – maar de gemiddelde literaire kwaliteit ligt hoog. Enkele verhalen beklijven door hun poëtische of conceptuele kracht (*Omnipedia*, *De bloemenwinkel*, *Hotel Maldoror*), andere door hun venijnige maatschappijkritiek (*De consument van het jaar*, *Neder-Park*). Zelfs de lichtvoetigere stukken bevatten vaak een donkere onderstroom, een frons achter de glimlach.

Hels Paradijs is geen bundel die je in één ruk uitleest, maar een verzameling kamers in een huis dat langzaam zijn plattegrond onthult. Wie durft verdwalen, wordt rijkelijk beloond.

Vooruit met de (zwarte) geit (met duizend jongen), dit zijn mijn indrukken van de verhalen:

Hels paradijs

Een uitgekiende spiegelvertelling over ontsnappen aan de alledaagse sleur via hallucinatie of herinnering. De grenzen tussen realiteit en fantasie vervagen subtiel. De taal is helder, de thematiek rijk. Enige herhaling in het slot, maar het melancholisch gevoel van vervreemding blijft overtuigend nazinderen.

De langste dag

Sterk openingsbeeld en een intrigerende premisse: een wereld die bevriest terwijl één man beweegt. De aanvankelijke fascinatie slaat langzaam om in moreel ongemak. Het slot plaatst alles terug in maatschappelijk perspectief, maar het verhaal had aan kracht gewonnen bij meer introspectie en minder exploitatie.

Nog een kus

Met stilistische beheersing ontvouwt zich een paranoia-thriller vol biochemische kusconstructies. Het verhaal speelt met identiteiten, verwarring en fysieke communicatie als drager van gevaar. De verteltrant blijft koel, de afloop ambigu. Mist wat psychologische diepte, maar het concept is elegant en prikkelend.

Omnipedia

Een prachtig geconstrueerd allegorisch objectverhaal dat speelt met de macht van kennis en het vervormende spiegelbeeld van obsessie. De wisselende inhoud weerspiegelt de lezer, wat het boek haast tot personage maakt. Enige overexplicitering ondermijnt het mysterie, maar dit blijft een krachtig en intrigerend hoogtepunt.

Getalsterkte

Een dystopische parabel over numerieke censuur die verrassend actueel leest. De wereldopbouw is coherent en de onderhuidse kritiek op dogmatisch bestuur intelligent verpakt. Sommige dialogen missen ritme en het tempo sleept wat, maar de langzame opbouw versterkt het onderliggende gevoel van controle en onderdrukking.

Poëzie tussen de ruïnes

Een fragiel verhaal dat schoonheid zoekt in een gebroken wereld. De stijl is eenvoudig, haast transparant, en laat net daardoor de melancholie goed doordringen. Thematisch wat licht, met een voorspelbare wending, maar de zachte toon zorgt voor een stille, oprechte indruk.

Een bijna-levenservaring

Een speelse benadering van bijna-doodervaringen die balanceert tussen satire en luchtige filosofie. De toon is vlot, de structuur compact, maar het verhaal mist diepgang om echt te beklijven. Toch weet het een glimlach te ontlokken - en soms is dat voldoende.

De flitsen

Een suggestieve vertelling over waarneming en andere werelden. De structuur is

fragmentarisch, wat goed aansluit bij de thematiek, maar tegelijk wat verwarring zaait. De sfeer is geslaagd en subtiel onheilspellend. Een verhaal dat eerder echoot dan verklaart - en daarin ligt zijn kracht én beperking.

De bezoeker

Een intrigerend huiselijk horrorverhaal waarin het banale langzaam overschaduwd wordt door dreiging. De opbouw is kalm maar trefzeker, het slot impliciet en verontrustend. Een mooi voorbeeld van horror zonder schreeuw.

Een huwelijksnacht, met vuurwerk en confetti

Een kort verhaal dat speelt met verwachtingen en feestelijkheid, maar uiteindelijk geen thematische diepte weet te bereiken. De toon is licht absurdistisch, wat het onderhoudend maakt, al blijft het concept te vrijblijvend om echt indruk te maken. Charmant, zij het vluchtig.

De ondervraging

Een ‘conversatiestuk’ in sobere stijl, waarin macht, identiteit en geheugen traag vervloeien. De spanning is onderhuids, de ontknoping suggestief maar wat te gedempt. Sterk in vorm, maar de thematiek had meer frictie kunnen gebruiken om werkelijk te beklijven.

De dagdromer

Een ode aan het ontsnappen in het eigen hoofd, verteld op lichte toon. De dromerige sfeer is prettig, maar mist diepte. Als vignet sympathiek, al voelt het eerder als een schets dan een afgerond verhaal. Niet onverdienstelijk, wel vluchtig.

Gestrand op de pechstrook

Surrealisme langs de autosnelweg – de banaliteit van pech als existentiële ervaring. Het verhaal roept een sterk gevoel van leegte op, maar blijft narratief afstandelijk. Suggereert meer dan het uitlegt, wat past bij de thematiek, maar niet iedereen zal worden meegezogen.

Space Beach

Retro-scifi met speelse toon en levendige beelden. De titel dekt exact de lading: oppervlakkig, onderhoudend, en met een vleugje ironie. Thematisch dun, maar het plezier van de schrijver werkt aanstekelijk. Soms mag het even licht zijn.

Apentoeren

Een hybride van satire en sciencefiction, waarin de grens tussen mens en dier vervaagt. De gedachte is origineel, de uitwerking braaf. Ondanks een leuke insteek blijven de personages vlak. De toon mist net dat vleugje absurditeit om echt memorabel te worden.

Carrièrezet

Een compacte en cynische allegorie over bedrijfspolitik. De spanningsboog is strak, de pointe effectief. Niet vernieuwend, maar efficiënt en met gevoel voor timing gebracht. Een verhaal dat zijn ruimte kent en daarin zijn zegje doet zonder overdrijven.

De schilder en het schilderij

Kunst als spiegel van het onbewuste, met een vleugje symbolisme. Mooi opgebouwd en sfeervol, al had het concept iets verrassenders mogen brengen. Toch blijft de suggestie hangen dat er onder het oppervlak iets verstoorders sluimert.

De stad van de dansende lichtjes

Een visueel verhaal met levendige landschappen. De stad als herinnering, als verlangen, als verdwijnpunt en beslist ook als spiegel. Het plot is secundair, wat past bij de sfeer. Mooi van toon.

De patch

Schitterend futuristisch scenario met maatschappijkritiek rond technologie en controle. Hoewel relevant, voelt het concept bekend aan: als waarschuwing herkenbaar.

Je kunt maar tweemaal sterven

Een humoristisch spel met dood en identiteit. De structuur is elegant en het slot goed getimed.

De vuuraanbidders

Een verhaal dat overtuigend speelt met archaïsche rituelen en groepsdwang. De vurige symboliek is krachtig, al blijft de plot wat lineair. Visueel en sfeervol sterk, met een finale die eerder verzenget dan verheldert. De interpretatie laat ruimte voor persoonlijke projectie – prima dus.

De man voor wie geen hulp meer mocht baten

Memorabel tijdreisverhaal, uitstekend opgebouwd.

Onder de radar

Een mysterieuze diefstal leidt tot een onderzoek ... Een sobere vertelling die vertrouwt op suggestie, maar wat mager uitvalt qua emotionele impact.

De bloemenwinkel

Een verfijnd en teder verhaal waarin vooral de menselijkheid opvalt. Goede wisselwerking tussen hoofdpersoon en kind. Ook de structuur met de nieuwsflitsen werkt uitstekend. Blijft lang nazinderen ...

De ontdekking van Bofferskonte

Zoals wel het geval is met meer verhalen in deze bundel: bijzonder origineel idee, sterk uitgewerkt. Stuur me een mailtje als *u* weet waar Bofferskonte ligt (en hoe men er weg raakt).

Rood zand, rode hemel

Een klassiek SF-decor wordt aangegrepen om een roman in verhaalvorm te vertellen. Alles wordt kernachtig meegegeven, en toch *werkt* het.

De indringer

Beklemmend verhaal: de hoofdpersoon voelt zich opgejaagd, en de lezer met hem. Knap! Speelt zich af in (denk ik) de thuisstad van Frank Roger.

De consument van het jaar

Een satirische blik op marketing en identiteit. Het verhaal werkt als parabel, met gestileerde overdrijving. De humor is heerlijk droog, de boodschap scherp genoeg. Als spiegel voor de consumptiemaatschappij pijnlijk raak.

De achterblijvers

De locatie speelt een grote rol in dit verhaal en krijgt dan ook veel aandacht. Dit onderscheidt 'De achterblijvers' van sommige andere bijdragen. Het verhaal doet denken aan wat oudere SF en horror, op een *goede* manier. Zoals wel vaker in deze bundel wordt het mysterie zorgvuldig opgebouwd. Steevast een knap volgehouden vertelperspectief bij Frank Roger.

De kloof in de Toren van de Hoop

Vreselijk beeld van de toekomst, heel consistent gebracht. Ik kreeg koude rillingen bij het lezen!

De verzamelde verhalen

Treffende metatekstuele ode aan Borges. Verhalen over boeken zijn veelal intrigerend, en dat is ook hier het geval. Dubbelt op een dieper niveau als een overpeinzing over schrijverschap en verlies van grip op de realiteit.

Onheilige Graal

Jolig en actief verhaal!

De waarschuwing

Opent met 'Er is me iets merkwaardigs opgevallen.' Als je erover nadenkt, zouden veel verhalen van Frank Roger zo kunnen openen: de hoofdpersoon stelt een afwijking vast en bijt zich erin vast. De etalagepoppen waar het om draait suggereren een verrukkelijk horrorsfeertje. Het verhaal doet bijna filmisch aan.

De transfer

De zakelijke ja zelfs onderkoelde stijl in dit verhaal werkt goed. De setting is efficiënt geschetst, de kern fascinerend.

Rinus en de spinnen

Een bevredigende vertelling die balanceert tussen horror en slapstick. De opbouw is sterk, de payoff zowel komisch als angstaanjagend. Faut le faire!

Kijk uit voor die schaduw

Een subtiel en suggestief verhaal waarin het onzichtbare centraal staat. De spanning groeit langzaam en blijft impliciet. Mooi in toon en dosering, met een verkillend slot. Geschikt voor wie houdt van schimmen in plaats van spiegels. Ik leefde erg mee met de hoofdpersoon, moet ik zeggen.

De harmonie hersteld

Een dystopische vertelling met leuke old school SF referenties. Vrij veel verhalen in deze bundel zijn kort, maar Frank Roger blinkt ook uit in het langere werk, zoals hier.

Het andere boek

Een variant op het eerdere *Omnipedia*, met meer dreiging.

De kolonie

Simpelweg een van de beste verhalen die ik ooit las. Perfecte mengeling van maatschappijkritiek en entertainment. Hoopgevende boodschap.

Westwaarts met jetlag

Grappig idee, leuk uitgewerkt.

De man die beroemd was

Een bespiegeling op roem en vergetelheid in een wereld die voorbij de herinnering is gegleden.

Hemelwaarts

Goede twist, mee door de geduldige opbouw. Achteraf denk je wel: zoiets zal ik ook wel al eens op tv hebben gezien.

De strandjutter

Bonuspunt voor het woord ‘strandnumismaticus’.

Geen toegang voor onbevoegden

Spannend ‘Waar bevind ik me nu verhaal?’ De sfeerzetting is goed. De beelden doen bij momenten aan Lovecraft denken, zij het iets onderkoelder. Speelt zich ook in Gent af.

De lentetuin

Een verhaal vol contrast tussen bloei en dreiging. De stijl is gevoelig, haast poëtisch. Achter de fragiele sfeer schuilt een sluimerend onheil. De symboliek is klassiek, maar goed toegepast. Een héél mooi voorbeeld van horror via schoonheid.

Neder-Park

Een beklemmende karikatuur van een recreatieplek die langzaam verandert in een kafkaëske val. De humor is zwart, de maatschappelijke kritiek subtiel ingebouwd. Goed gedoseerd, met een dreiging die langzaam dichterbij schuift. Fijn dat er zo diep in de bundel nog zo’n hoogtepunt komt.

De grens voorbij

Meesterlijke satire op ons kijkgedrag (tv). De eenvoudigste concepten zijn vaak de sterkste, dat blijkt ook hier weer.

De handleiding

Of waarom het beter is een trui in plaats van een t-shirt te dragen, zelfs in de zomer. Een derde verhaal dat zich in Gent maar ook op duizelingwekkend veel andere plekken afspeelt. Om van te smullen.

De dag dat de tekst-wissende T-bommen vielen

Ha!

Hotel Maldoror

Een slotakkoord vol decadentie en verwijzingen naar Lautréamont. Gotisch, surrealistisch en onheilszwanger. De stijl is rijk, de droeve sfeer uitgesproken. Voor sommigen misschien over the top (niet voor mij!), maar als finale past het perfect. Een waardig, donker sluitstuk - met fluwelen handschoen én scalpel. Als horrorliefhebster was dit puur genieten. De combinatie van horror en SF is magistraal.

Ter afsluiting

Aan alles komt een eind, ook aan een bundel die zich eerder als labyrint dan als lijn laat lezen. *Hels Paradijs* sluit zich als een boek met vijftig deuren, waarvan de meeste leiden naar werelden waar logica vervormd, taal glibberig en de realiteit op drift raakt. De horror, waar een recensente als ondergetekende doorgaans haar zwarte hart aan ophaalt, bleef hier op een enkele uitzondering na opvallend ingetogen. Geen schaduwen onder het bed, geen bloed op de plinten. Maar wie goed leest, merkt dat het echte ongemak elders zit: in systeemdenken, in vervreemding, in de onvermijdelijke absurditeit van het bestaan.

Frank Roger blijft, ook in deze Poespa bundel, trouw aan zijn intellectuele speldrift. Zijn verhalen zijn vaak als ideeën met tanden: ze bijten niet altijd door, maar ze knagen. Er zit troost in het idee dat zelfs in een hels paradijs gedacht, gefantaseerd en geschreven wordt. Dat absurdisme ook verweer kan zijn.

En dus leg ik dit boek neer met lichte weemoed. Niet om wat het niet was, maar om wat het wel is: een kronkelend eerbetoon aan verbeelding als overlevingsstrategie.

Petra Swaelmans

Horror-recensente en Wednesday lookalike.

Juli 2025